

TÜRKÇE ÖĞRETİMİ MERKEZLERİNİN VİZYON VE MİSYON İFADELERİ ÜZERİNE BİR İÇERİK ANALİZİ

Araştırma Makalesi

Nurşat BİÇER*

Geliş Tarihi: 16.06.2025 | **Kabul Tarihi:** 18.10.2025 | **Yayın Tarihi:** 27.04.2026

Özet: Bu çalışmanın amacı, Türkiye’deki üniversitelere bağlı Türkçe öğretimi merkezlerinin Türkçe öğretimi vizyon ve misyon ifadelerini tematik açıdan incelemek ve bu ifadelerdeki kelime sıklıklarını tespit etmektir. Vizyon ve misyon ifadelerindeki anlam evrenini belirlemek için nitel araştırma desenlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Çalışma kapsamında incelenen veriler, üniversitelere bağlı 107 Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinin web sayfaları üzerinden toplanmıştır. Veriler, içerik analizi yöntemi kullanılarak tematik olarak incelenmiş ve kelime sıklıkları tespit edilmiştir. Analiz işlemi için MaxQDA ve Voyant Tools yazılım araçlarından yararlanılmıştır. Çalışma bulguları üniversitelerin Türkçe öğretimi merkezlerinin dil öğretimi, dil ve kültür hizmetleri, eğitim ve öğretim hizmetleri, öğrenci merkezlilik, araştırma ve geliştirme, kalite standartları, toplumsal sorumluluk uluslararası ilişkiler ve liderliğe kadar geniş bir sistemi kapsadığını göstermektedir. 9 tema çerçevesinde şekillenen bulgulara bakıldığında Türkçe öğretimi, Türkiye’yi tanıtmaya, uluslararası standartlarda eğitim verme, saygın ve lider kurum olma gibi ifadeler öne çıkmıştır. Kelime sıklık analizinde de “Türkçe” ve “dil” kelimelerinin yoğun kullanıldığı belirlenmiştir. Merkezlerin vizyon ve misyonlarının üniversitelerin genel vizyon ve misyonlarıyla paralellik arz ettiği görülmüştür. Vizyon ve misyon ifadelerinde benzerliklerin fazla olduğu ve merkezlerin birbirinden önemli oranda etkilendiği anlaşılmıştır. Vizyon ve misyon ifadelerinin de birbirinin yerine kullanıldığı ve aralarında net ayrımların yapılmadığı tespit edilmiştir. Bulgular, değerlendirilerek Türkçe öğretiminde vizyon ve misyonun yeriyle ilgili çeşitli çıkarımlarda bulunmuş ve öneriler paylaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kalite, misyon, TÖMER, Türkçe öğretimi, vizyon.

A CONTENT ANALYSIS ON THE VISION AND MISSION STATEMENTS OF TURKISH LANGUAGE TEACHING CENTERS

Research Article

Received: 16.06.2025 | **Accepted:** 18.10.2025 | **Published:** 27.04.2026

Abstract: This study analyzes the vision and mission statements of Turkish language teaching centers affiliated with universities in Türkiye thematically and the word frequency analysis was conducted. Document analysis, a qualitative research design, was used to determine the semantic scope of the vision and mission statements. The data were collected from the websites of 107 Turkish Language Learning, Research and Application Centers Research Centers affiliated with universities. The data were analyzed thematically using the content analysis method, and word frequencies were identified. MaxQDA and Voyant Tools software tools were used for the analysis process. The findings of the study show that Turkish language teaching centers of universities cover a wide system ranging from language teaching, language and culture services, education and training services, student-centeredness, research and development, quality standards, social responsibility, international relations and leadership. When examined within the framework of 9 themes are examined, expressions such as teaching Turkish, promoting Türkiye, providing education at international standards, and being a reputable and leading institution stand out. The word frequency analysis also revealed the intensive use of “Turkish” and “language” terms. It was observed that the vision and mission statements of the centers were in parallel with the general vision and mission statements of the universities. It is understood that there are many similarities in vision and mission statements and that the centers are significantly influenced by each other. The findings also indicate that vision and mission statements are used interchangeably and no clear distinction is made between them. By

* Prof. Dr.; Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı; nursatbicer@gmail.com
 0000-0003-3680-7052

evaluating the findings, various conclusions were drawn regarding the place of vision and mission in Turkish language teaching, and several recommendations were provided.

Keywords: Accreditation, higher education, quality, TOMER, vision.

Giriş

Türkiye'deki üniversitelerin lisans ve lisansüstü programlarında öğrenim gören uluslararası öğrencilerin Türkçe öğrenme ve Türk kültürünü tanıma ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla Türkçe öğretim merkezleri hizmet vermektedir. Sayıları zaman içerisinde artan Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezleri (TÖMER) tarafından her yıl binlerce uluslararası öğrenciye Türkçe hazırlık kursları düzenlenmektedir. Bu merkezlerdeki yabancı öğrencilere Türkçe öğretimi faaliyetleri kurumsal bir zeminde devam etmektedir. TÖMER'ler Türkçe öğretiminin yanı sıra kültürel tanıtım, eğitici yetiştirme, araştırma süreçleri gibi Türkçe ve Türkiye'yle ilgili birçok görevi üstlenmişlerdir. Yükseköğretim kurumlarında uygulama ve araştırma merkezi statüsünde bulunan Türkçe Öğretimi Merkezleri, Bakır'a (2014) göre çağdaş dil öğretimi yöntem ve tekniklerin geliştirildiği, eğitim öğretim faaliyetlerinin karşılaştırmalı bir şekilde incelendiği, sorunların çözümüne yönelik akademik çalışmaların da yürütüldüğü birer laboratuvar görevi üstlenmişlerdir. Son yıllarda kurumsal kimlik kazanarak faaliyetlerini belirli planlar doğrultusunda gerçekleştiren Türkçe öğretimi merkezlerinin vizyon ve misyonlarının önemi belirginleşmiştir. Türkçe öğretimi merkezlerinin etkinliği, belirledikleri vizyon ve misyon doğrultusunda şekillenmektedir. Bu merkezlerin vizyon ve misyonlarının incelenmesi, onların eğitim politikaları, öğretim yöntemleri ve akademik katkıları hakkında önemli ipuçları sunmaktadır.

1. Kuramsal Çerçeve

1.1. Stratejik Yönetim

Stratejik yönetim, bir organizasyonun ilerleyip gelişmesinde rol oynayan en önemli faktörlerdendir. Kurum ve organizasyonların uyguladığı stratejik yönetim, “organizasyonun uzun dönemde yaşamının devam ettirilmesine ve sürdürülebilir rekabet üstünlüğü sağlamasına yönelik bilgi toplama, analiz, seçim, karar ve uygulama faaliyetlerinin tümüdür” (Ülgen ve Mirze, 2010, s. 31). Stratejik yönetim aşamalar hâlinde gerçekleşir ve ilk aşamayı oluşturan stratejik planlama kurumsal hedefler ve gelecekteki eylemler için fikir birliğinin sağlanmasında önemli etkiye sahiptir (Mchatton et al., 2011). Bir kurumun amaç ve hedeflerine ulaşmanın yollarını gösteren faaliyetlerin bütünü olan (Bryson, 2004) stratejik planlama kurumun temel bileşenlerini içermesi yönüyle önemlidir.

Planlama sürecinin ilk aşamasında bir organizasyonun varlık nedenini ve hedeflediği noktayı tanımlayan vizyon ve misyon kavramları öne çıkmaktadır (Ateş, 2016). Misyon ve vizyon hazırlanarak organizasyonun hangi yönde ilerleyeceği belirlenir (Ülgen ve Mirze, 2010). Bu doğrultuda stratejik yönetimde misyon ve vizyon ifadeleri önem arz etmektedir. Mintzberg'e (1994) göre stratejik düşünme vizyon ile sağlanır; vizyon, misyon ve stratejik planlama arasında yakın bir bağ vardır.

1.2. Vizyon ve Misyon

Misyon ve vizyon ifadeleri, tüm kurumlar ve organizasyonlar için stratejik yönetim ve stratejik planlama sürecinin temeli ve başlangıç noktası olarak kabul edilir (Keeler, 2020; Ocak et al., 2016; Taiwo et al., 2016). Çünkü misyon ve vizyon ifadeleri basit; fakat önemli sorulara cevap verir ve stratejik faaliyetlerin başlangıcını oluşturur (Bart, 1997). Misyon kuruluşun ne olduğunu, vizyon ise ne olmayı istediğini açıklamaktadır. Organizasyon veya kurumlar, vizyonlar çerçevesinde fırsatlara ve tehditlere nasıl karşılık vereceğini belirlemek için misyondaki değişikliklere odaklanmaktadırlar (Betz, 2010).

Vizyon, bir organizasyonun ne olmak istediğinin ve sonunda neye ulaşmak istediğinin bir resmi (Hitt et al., 2017) ve organizasyonlar için belirsiz bir gelecek projeksiyonu (Bratianu ve Balenescu, 2008) olarak tanımlanabilir. Vizyon beyanıyla amaçtan ziyade, organizasyon için tercih edilen gelecek ifade edilir (Gurley et al., 2015). Vizyon ifadeleri kolayca kavranabilecek kadar yalın, uygulanabilecek şekilde işlevsel ve bütüncül anlayışla hazırlanarak kurumun hedeflerine ulaşması için rehberlik yaparlar (Kılıç, 2010). Bir organizasyonun vizyonunun yazılı hâle getirilerek ayrıntılarıyla açıklanması organizasyon üyelerinin vizyona bağlılıklarını artırmaktadır (Taş, Çiçek ve Yastıoğlu, 2019, s. 549). Vizyon ifadeleri sahip olduğu özelliklerle kuruma mensup kişileri kapsamalı ve onların da sürece katılımlarıyla oluşturulmalıdır. Bu ifadeler, kurum çalışanlarının bilgi, zekâ ve değerlerini bir araya getirerek kurumların ve örgütlerin entelektüel sermayesinin artırılmasında önemli rol oynarlar (Bratianu & Balenescu, 2008, s. 21) ve insanları ortak hedeflerde birleştirip geleceğe yönlendirerek motive ederek yol haritası görevi görürler (Ülgen ve Mirze, 2010).

Misyon, kurumların niçin var olduklarını veya kendilerini nasıl algıladıklarını ifade etmede kullanılır (Erçelik, 2014). Kurumların temel amaçlarını tanımlayan misyon ifadeleri stratejik planlamanın ilk adımı olarak kabul edilir (Powers, 2012). Etkili bir misyon beyanının müşteriler, ürünler/hizmetler, coğrafi pazarlar, teknoloji, hayatta kalma/büyüme/kâr kaygısı, felsefe, kamusal imaj, çalışanlar, ayırt edici yeterlilik gibi bileşenleri içermesi gerekir (David & David, 2003, s. 13). Kurumlarda misyon ifadelerinin üç temel görevi olduğu bilinmektedir. Öncelikle kurumsal kararların alınmasında ve kurumsal davranışların belirlenmesinde birleştirici bir işlev üstlenirler. İkinci olarak paydaşları motive eden bir araç görevi görürler. Son olarak ise kurumsal iletişimin bir aracı olarak kabul edilirler (Powers, 2012, s. 281). Organizasyon için stratejik bir araç olarak misyon beyanı yön birliği sağlar, ortak değerler yaratır, kurumun gerçekliğini yansıtır, ortak umudu teşvik eder ve organizasyonun hayatta kalma ve büyüme konusundaki kararlılığını teyit eder (Campagna & Fernandez, 2007; Desmidt vd., 2011).

1.3. Yükseköğretim Kurumlarında Vizyon ve Misyon

Misyon, vizyon ve stratejik amaçlar konusunda özel sektör ve kuruluşları ön plana çıkarsa da (Kunt, 2012) bu unsurlar kamu kurumları için de son derece önemlidirler. Her üniversite, misyon ve vizyon beyanlarını şekillendiren kendine has özelliklere sahip olma eğilimindedir ve misyon ve vizyon aracılığıyla kendi özelliklerini ifade etmeye çalışır (Morphew & Hartley, 2006, s. 460). Üniversite misyon beyanları, akademik girişimcilik nedeniyle hem içerik hem de amaç açısından değişikliklere uğramaktadır. Ulusal veya bölgesel ekonomik performansın

yanı sıra ilgili üniversitelerin mali durumunu iyileştirmek amacıyla özel olarak üstlenilen akademik faaliyetleri de kapsar (Etzkowitz vd., 2000). Bu kurumların eğitim ve araştırma çıktılarının kalitesini artırmak ve atıl kalmamalarını veya durgunlaşmamalarını sağlamak amaçlanmaktadır (Aib & Shehzad, 2023). Akademik performans ve sıralamalarda üstte yer alma gayesinin doğal bir sonucu olarak öğrencileri daha fazla etkilemek için üniversiteler daha ayrıntılı ve dikkat çekici misyon ve vizyon beyanları yazarlar (Dumanig & Symaco, 2020).

Vizyon ifadeleri, stratejik planlama sürecinde liderlik ve yönetim mekanizmalarının temel unsurlarından biri olarak kabul edilmektedir (Kara, 2022, s. 16). Yükseköğretim sektöründe vizyon ifadeleri, faaliyetlerini etkin bir şekilde yürüten kuruluşun net açıklamalarını içerir (McNamara 2008). Genel ve idealist eğitim algısını kapsayan farklı deneyimler yoluyla hazırlanan vizyon beyanı, üniversitenin marka kimliğinin oluşturulmasına yardımcı olarak kurumların değerlerini, özgünlüğünü ve farklılıklarını aktarmada önemli bir araç hâline gelir (Dumanig & Symaco, 2020). Vizyon beyanları, yükseköğretimin etkililiğinin ve verimliliğinin göstergesi olarak da kabul edilmektedir. Net bir vizyon olmadan yükseköğretim kurumları konsantrasyonlarını kaybederler ve bu da gelişim yolunda ilerlemelerini zorlaştırır (Waas, Verbruggen & Wright, 2010). Yükseköğretim kurumlarının vizyon ve misyon beyanları aynı zamanda daha geniş amaçlara ulaşmak için uygulamaları düzenleyen ve yönlendiren hayati beyanlar ve metinler olarak da düşünülmelidir (Dumanig & Symaco, 2020). Bunun yanı sıra üniversitelerin vizyon ve misyon beyanlarına yön vermede sosyopolitik faktörler de önemli rol oynamaktadır (Efe ve Özer, 2015).

Kurumların rekabet ortamında öne çıkma arzusunun etkisiyle üniversitelerin vizyon ve misyonuna olan ilgi de artmıştır (Giusepponi & Tavoletti, 2018; Kosmützky & Krücken, 2015). Misyon ve vizyon beyanına sahip kurumların, bu beyanlara sahip olmayanlara kıyasla daha üretken ve değerli olması beklenir. Ayrıca, misyon ve vizyon beyanı sürecini tamamlamak, bir kurumun stratejik düşünme yeteneğini, iş birliği içinde hareket ettiğini ve bilinçli kararlar aldığını gösterir (Olusola et al., 2022). Bazı yükseköğretim kurumları daha fazla itibara sahip olmak için itibarlı kuruluşların beyanlarını taklit ederek misyon ve vizyon ifadelerinin eşbiçimli olmasına yol açabilmektedirler (Van Vught, 2008). İtibarlı üniversitelerin misyon beyanlarının aşamalı olarak taklit edilmesi olgusu aynı zamanda “misyon kayması” olarak da anılmaktadır (De Jager 2011).

2. Araştırmanın Amacı

Misyon ve vizyon kavramları bir kurumun kritik değerlerini ve hedeflerini göstermesi nedeniyle bu ifadelerin analiz edilmesi önemlidir (Raynor, 1998). Misyon ve vizyon ifadeleri, kurumun amacını ana hatlarıyla belirtir ve kurumu yöneten bağlamı, hedefleri ve beklentileri açıklar. Bu nedenle misyon ve vizyon ifadeleri kurum ve kuruluşların politikalarına, uygulamalarına, kararlarına ve faaliyetlerine rehberlik ederler (Allen vd., 2018). Yapılan çalışmalarda vizyon ve misyon ifadelerinin kurumların etkililiği üzerinde olumlu etkisi olduğu belirlenmiştir (Brătianu ve Bălănescu, 2008; Oghojafor vd., 2011; Anthony, 2012). Bu bağlamda Türkçe öğretim merkezlerinin ortaya koyduğu vizyon ve misyon ifadelerinin incelenmesi merkezlerin kurumsal yapılarının analiz edilmesine katkı sağlamasının yanı sıra

uygulamalarının ve faaliyetlerinin gelişimine de hizmet edecektir. Yapılan analizle kurumların stratejik hedeflerinin netliği, eğitim hedeflerinin tutarlılığı ve paydaş beklentilerinin uyumu sistematik olarak değerlendirilecektir. Kurumsal kimliği güçlendirerek kurumsal aidiyet ve şeffaflığı da getirecektir. Yükseköğretim kurumlarının vizyon ve misyonu üzerine bazı çalışmalar (Aib & Shehzad, 2023; Dumanig & Symaco, 2020; Efe & Özer, 2015, Giusepponi & Tavoletti, 2018; Kara, 2022; Kunt, 2012; Kuzu, 2020; Olusola vd. 2022; Özdem, 2011; Taş, Çiçek ve Yastioğlu, 2019; Yurdakul Erol ve Şahin, 2016) yapılmıştır. Uluslararasılaşma, dil ve kültür aktarımı gibi özel bir misyonu üstlenen Türkçe Öğretimi Merkezlerinin (TÖMERler) vizyon ve misyon ifadelerinin bütüncül ve tematik olarak incelendiği herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu boşluk nedeniyle bu çalışmanın yeni araştırmalara katkı sağlaması beklenmektedir. Türkçe öğretim merkezlerinin vizyon ve misyonlarının belirlenmesi, sadece dil öğretimi açısından değil, aynı zamanda kültürel aktarım ve uluslararası iletişim açısından da önem taşımaktadır. Merkezlerin üstlendiği rollerin kurumsal kimliğine ve stratejik planlamasına ne ölçüde yansıdığını ortaya koymak, merkezlerin etkinliğini ve şeffaflığını artırmak açısından öneme sahiptir. Bu çalışmada Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarına bağlı Türkçe öğretimi merkezlerinin vizyon ve misyon ifadelerinin tematik açıdan incelenmesi ve bu ifadelerdeki kelime sıklıklarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır:

- Türkçe öğretimi merkezlerinin vizyon ve misyon ifadelerinde kullanılan temalar nelerdir?
- Vizyon ve misyon ifadelerinde, kurumların Türkçe öğretimine yaklaşımları nasıl temsil edilmektedir?
- Vizyon ve misyon ifadeleri kelime sıklıklarına göre hangi yönelimleri yansıtmaktadır?

3. Yöntem

3.1. Araştırma Deseni

Bu araştırma Türkçe öğretimi merkezlerinin vizyon ve misyonlarının incelenmesi amacıyla doküman analizi desenine göre tasarlanmıştır. Bu çalışmada yükseköğretim kurumlarının Türkçe öğretimi perspektiflerine odaklanılarak vizyon ve misyon beyanlarından ortak anlam evreni oluşturulmaya çalışılmıştır. Yabancılara Türkçe öğretimi sistemi betimlenerek kurumsal yapılar derinlemesine incelenmiştir.

Araştırma etik kurul izni gerektirmemektedir.

3.2. İncelenen Dokümanlar ve Verilerin Toplanması

Bu çalışmanın verileri Türkiye'deki devlet ve vakıf üniversitelerinin dil / Türkçe öğretim merkezlerinin vizyon ve misyon ifadelerinden oluşmaktadır. Yükseköğretim Kurulu (2024) istatistiklerine göre bünyesinde araştırma merkezi statüsünde dil öğretimi / Türkçe öğretimi merkezi bulunan 163 devlet ve vakıf üniversitesi bulunmaktadır. Bu merkezler için farklı isimlendirmeler kullanılmaktadır. "Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi, Dil Eğitimi ve Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi, Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve

Araştırma Merkezi, Türk Dili Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi, Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi” gibi isimlendirmeler bulunmaktadır. Merkezler DİLMER ve TÖMER kısaltmasını çoğunlukla kullanmaktadırlar.

Türkiye’de yükseköğretim kurumlarına bağlı olan bu merkezlerin tamamına ulaşılmaya çalışılmış; vizyon ve misyon ifadelerine ulaşılamayan merkezler kapsam dışı bırakılmıştır. Merkezlerin vizyon ve misyon ifadelerini incelemek için kurumsal web sayfaları incelenmiş ve vizyon-misyon ifadelerinin olmaması, birime ait web sitesinin bulunmaması, web sayfasına erişilememesi gibi nedenlerle 107 merkeze ait vizyon ve misyon ifadeleri analize dahil edilmiştir. Verilere kurumların web sayfasındaki içeriklerden veya stratejik plan, faaliyet raporu vs. dokümanlar üzerinden ulaşılmıştır. Kurumların web sayfalarındaki misyon ve vizyon ifadelerine içeren verilere Şubat-Mayıs 2024 tarihleri arasında erişilmiştir.

3.3. Verilerin Analizi

Dokümanlar yoluyla elde edilen verilerin analizinde nitel araştırmalarda yaygın olan içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Nitel bir veri indirgeme ve yorumlama girişimi olan içerik analizi (Patton, 2002) kullanılarak benzer veriler tematik olarak analiz edilerek yorumlanmıştır. Veriler MaxQDA programı kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sürecinde veriler kodlanarak temalara ulaşılmıştır. Creswell’in (2007) önerdiği gibi üç aşamada gerçekleştirilmiştir: (1) verilerin düzenlenmesi, (2) verilerin kodlara dönüştürülmesi ve (3) verilerin bir tablo aracılığıyla temsil edilmesi ve bulguların tartışılması.

Veriler yinelemeli olarak tekrar analize tabi tutularak kodlar ve temalara son şekli verilmiştir. Veriler vizyon ve misyon ifadelerinden örnek alıntılarla desteklenmiş ve yorumlanmıştır. Dil merkezlerinin isimleri T1, T2, T3... şeklinde kısaltmalar yapılarak kullanılmıştır. Bulguların güvenilirliği Lincoln ve Guba’nın (1985) kodların derinlemesine tasvirleri, ifadelerden doğrudan alıntılar ve araştırmacının yansıması gibi yönergeleri kullanılarak sağlanmıştır. Vizyon ve misyon ifadelerinde sıkça kullanılan anahtar kelimeler için ise Voyant Tools programı kullanılmıştır.

4. Bulgular

Türkçe öğretim merkezlerinin misyon ve vizyon ifadelerine ilişkin yapılan içerik analiziyle Şekil 1’de kodlar ve kategoriler oluşturulmuştur. Analize göre temalar Dil öğretimi, Dil ve Kültür Hizmetleri, Eğitim-Öğretim Hizmetleri, Öğrenci Merkezilik, Araştırma ve Geliştirme, Kalite Standartları, Liderlik ve Yönetim, Toplumsal Sorumluluk ve Uluslararası İlişkiler olarak belirlenmiştir. Temaların sıralanmasında özelden genele doğru gidilmiştir. Misyon ifadelerinde en fazla unsuruna yer verilen tema Dil Öğretimi (f= 85) ve vizyon ifadelerinde ise Liderlik ve Yönetim (f= 90) temasıdır. Analiz sonucunda ortaya çıkan tematik yapı, kurumların Türkçe öğretimine çok boyutlu yaklaşımını yansıtmaktadır. Şekil 1’de Türkçe öğretimi merkezlerinin vizyon ve misyon ifadelerinin temaları gösterilmiştir:

Şekil 1

Vizyon ve Misyon İfadelerine Ait Temalar

4.1. Dil Öğretimi

İlk tema olan dil öğretimi kapsamında Türkçe öğretimi merkezlerinin misyon ve vizyon ifadeleri incelendiğinde Türkçe veya dil öğretimiyle ilgili faaliyetler bulunmaktadır. Merkezlerin asli görevleri arasında bulunan bu kategori diğer görevler üzerinde de belirleyici olmaktadır. Bununla ilgili Türkçe öğretimi, ihtiyaç duyulan dil kursları düzenleme, dil öğretimi materyalleri tasarlama misyon ve vizyon ifadelerinde geçmektedir. Dil yeterlik sınavı gerçekleştirme sadece misyonda bulunurken etkin dil kullanım becerisi kazandırma ve dil öğretiminde çağdaş yöntem ve teknolojiyi kullanma ifadeleri sadece vizyonda belirtilmiştir. Türkçe öğretiminin yabancı dil olarak her seviyede öğretildiği “Türkçenin yabancı dil olarak her seviyede öğretilmesini sağlamak” (T26), Türkçenin modern yöntem ve tekniklerle öğretildiği “Yabancı dil olarak Türkçe öğrenmek isteyen uluslararası öğrencilere modern yöntem ve tekniklerle uzman akademik kadrosuyla Türkçeyi öğretir” (T52) ifadeleri vizyonlarda belirtilirken misyonlarda da benzer şekilde “yabancı uyruklu öğrencilere en çağdaş teknik, metot ve yaklaşımlarla Türkçe öğrenme fırsatı sunmak” (T27) ifadesi kullanılmıştır. İhtiyaç duyulan dil kursları düzenlemeyle ilgili “Ulusal ve uluslararası platformlarda bireylerin ve kurumların talep ettikleri ve gereksinim duydukları ölçüde Türkçe ve yabancı dil eğitim programı ve kursları düzenleyerek” (T68) ve “başta Türkçe olmak üzere diğer dünya dillerinden ihtiyaç duyulanları öğretmek” (T64) ifadeleri bulunmaktadır. “Yabancı uyruklu öğrencilere; bilimsel ve çağdaş gelişmelerin ışığında Türk dilini ve kültürünü öğreten bir merkez olmak” (T91) ifadesi dil öğretiminde çağdaş gelişmelerin dikkate alındığını göstermektedir. Tablo 1’de dil öğretimi temasıyla ilgili kodlar ve frekanslar gösterilmiştir:

Tablo 1*Dil Öğretimine İlişkin Vizyon ve Misyon İfadeleri*

Dil Öğretimi	Vizyon	Misyon
Türkçe öğretimi	24	60
İhtiyaç duyulan dil kursları düzenleme	6	21
Dil materyalleri tasarlama	4	3
Etkin dil kullanım becerisi kazandırma	2	-
Dil öğretiminde çağdaş yöntem ve teknolojiyi kullanma	21	-
Dil yeterlik sınavı gerçekleştirme	-	1

4.2. Dil ve Kültür Hizmetleri

Dil ve kültürün gelişmesine hizmet eden merkezler dil kursları dışında kültürel etkinlikler de yapmaktadırlar. Dil ve kültür hizmetleri temasıyla ilgili misyon ve vizyon ifadelerine bakıldığında Türkçenin yaygınlaştırılması, Türkiye ve Türk kültürünü tanıtmaya, kültür aktarımı, Türkçenin sosyal yaşamda kullanımını artırmak kodları belirlenmiştir. Misyonda ise kültürlerarası etkileşimi artırmak başlığı da bulunmaktadır. Kodlardan Türkiye ve kültürünü tanıtmaya ile Türkçenin yaygınlaştırılması diğerlerine göre öne çıkmaktadır. Türkiye ve Türk kültürünü sosyal etkinliklerle tanıtmayı amaçlayan merkezler “sosyal ve kültürel etkinliklerle Türkiye’nin ve Türk kültürünün tanıtımı...” (T2, T33, T59, T61, T95) yabancılara bu hizmeti vermeye çalıştıklarını “yabancılara Türkiye’yi ve Türk kültürünü tanıtan bir kurum olma” (T5, T31, T96) ifadeleriyle vermişlerdir. Türkçenin uluslararası iletişimde kullanımının görev edinildiği “Türk dilinin uluslararası iletişimde yaygınlık kazanması...” (T10, T16, T28, T100) ve “Türkçenin yaygınlaşmasını sağlamak” (T61) ifadelerinden anlaşılmaktadır. Bununla beraber bireylerin kültürel etkileşimini sağlamanın da önemsendiği “Türk kültürünün daha geniş çevrelere aktarılmasını ve kültürlerarası etkileşimi arttırmayı amaçlar” (T55) ifadesiyle belirtilir. Tablo 2’de dil ve kültür hizmetleri temasıyla ilgili kodlar ve frekanslar yer almaktadır:

Tablo 2*Dil ve Kültür Hizmetlerine İlişkin Vizyon ve Misyon İfadeleri*

Dil ve Kültür Hizmetleri	Vizyon	Misyon
Türkçenin yaygınlaştırılması	7	19
Türkiye ve Türk kültürünü tanıtmaya	15	31
Kültür aktarımı	2	7
Türkçenin sosyal yaşamda kullanımını artırma	2	2
Kültürlerarası etkileşimi artırma	-	2

4.3. Eğitim ve Öğretim Hizmetleri

Dil öğretim merkezlerinde verilen eğitim-öğretim hizmetleri kapsamında birtakım faaliyetler yapılmaktadır. Eğitim-öğretim hizmetleri temasıyla ilgili hazırlanan Tablo 3 incelendiğinde Türkçe öğreticileri yetiştirme, çağdaş bir öğrenme ortamı sunma, teorik ve uygulamanın harmanlandığı eğitim verme ve uzaktan öğretim kodları belirlenmiştir. Vizyon ve misyonlarda Türkçe öğreticileri yetiştirme ve çağdaş bir öğrenme ortamı sunma başlıkları ortak olarak geçmektedir. Öğretici yetiştirmeyi amaçladıklarını “Türkçe öğretmek amacıyla Türkiye’den yurt dışına gidecek öğretim elemanlarının yetiştirilmesini...” (T52) ve “Türkçeyi yabancı dil

olarak öğretmek isteyen öğretmenlere Eğitimcilerin Eğitimi kapsamında sertifika programları düzenlemektedir” (T11, T44) ifadeleriyle belirtmişlerdir. Öğrencilere öğrenme için çağdaş ortam sunmaya çalıştıklarını “yurt içi veya yurt dışından Türkiye’ye gelen soydaşlarımıza/yabancı uyruklu öğrencilere çağdaş bir öğrenme ortamı sunmak” (T5, T31) ifadesiyle belirtmişlerdir. “Teorik ve uygulamalı eğitim çerçevesinin uyumlu birlikteliğine önem verir” (T89) ifadesi teorik ve uygulamanın harmanlanmasına önem verildiğini gösterir.

Tablo 3

Eğitim-Öğretim Hizmetlerine İlişkin Vizyon ve Misyon İfadeleri

Eğitim-Öğretim Hizmetleri	Vizyon	Misyon
Türkçe öğretmenleri yetiştirme	2	8
Çağdaş bir öğrenme ortamı sunma	7	6
Teorik ve uygulamanın harmanlandığı eğitim verme	3	-
Uzaktan öğretim verme	-	1

4.4. Öğrenci Merkezilik

Düzenlenen kurslarda öğrenciyi merkeze alan bir yapının olduğu Türkçe öğretimi merkezleri, öğrencinin öğrenme sorumluluğunu üstlenip süreci yönetmesine destek olurlar. Tablo 4’e göre vizyon ve misyon ifadelerinden öğrenci merkezilik teması içerisinde değer eğitimi verme, iletişim becerileri kazandırma, öğrencilere rehberlik etme, 21. yy. becerileri kazandırma kodları oluşturulmuştur. Misyon ifadelerinde ise liderlik yetkinliklerini geliştirme kodu da ilaveten belirlenmiştir. Bu kodlardan öğrencilere iletişim becerileri kazandırmaya ilişkin “öğrencilerine Türkiye’deki yaşamları boyunca kültürel, sosyal ve akademik alanlarda sağlıklı ve nitelikli iletişim kurabilmelerine yardımcı olma” (T41) ve “sosyo-kültürel etkinlikler vasıtasıyla iletişim kanallarını yenilikçi ve verimli kullanabilen bireyler yetiştirmek” (T48) amaçlarının olduğu belirtilmektedir. Öğrencilere çeşitli alanlarda rehberlik etmeye çalışan merkezler “kariyer ve sosyal hayatlarında dilin engellerini aşabilmiş bireyler olmalarına rehberlik eden bir merkez olmayı” (T41) hedeflemektedirler.

Tablo 4

Öğrenci Merkezliliğe İlişkin Vizyon ve Misyon İfadeleri

Öğrenci Merkezlilik	Vizyon	Misyon
Değer eğitimi	1	5
İletişim becerileri kazandırma	5	3
Öğrencilere rehberlik etme	1	6
21.yy. becerileri kazandırma	1	3
Liderlik yetkinliklerini geliştirme		8

4.5. Araştırma ve Geliştirme

Türkçe öğretimi merkezleri eğitim merkezi olmanın yanı sıra araştırma merkezi olarak da hizmet vermektedirler. Dil öğretimi alanında araştırma faaliyetleri ve geliştirme süreçleri merkezlerin önemli görevleri arasındadır. Tablo 5’e göre Araştırma ve Geliştirme teması altında dil öğretim yöntemleri geliştirme, akademik araştırmaları destekleme, bilimsel toplantılar düzenleme, araştırma faaliyetlerinde bulunma, çağdaş gelişmeleri takip etme başlıklarının olduğu görülmektedir. Araştırma faaliyetleriyle dil öğretiminin akademik yönüne eğilen merkezler “dil öğretimi konusunda araştırma ve uygulamalar yapmak, yayınlar

hazırlamak” (T1), “dil eğitiminin bilimsel platformda planlanması ve uygulanmasına yönelik proje, araştırma, inceleme” (T35) hedeflerine sahiptirler. Yöntem ve tekniklerin geliştirilerek dil öğretiminin niteliğinin iyileştirilmesini amaçlayan merkezler “dil öğretiminde yeni yaklaşım, yöntem ve teknikleri geliştirmek” (T92) ve “dil öğrenim yöntem ve yaklaşımlarına çağın gereksinimlerine uygun yenilikler getirmek” (T14) ifadelerini kullanmaktadırlar. Merkezlerin kendi araştırmalarının yanı sıra diğer araştırmacıların ve lisansüstü öğrencilerinin yaptığı araştırmalara uygulama sahası olması da dikkat çekmektedir.

Tablo 5*Araştırma ve Geliştirmeye İlişkin Vizyon ve Misyon İfadeleri*

Araştırma ve Geliştirme	Vizyon	Misyon
Dil öğretim yöntemleri geliştirme	14	16
Akademik araştırmaları destekleme	1	14
Bilimsel toplantılar düzenleme	3	4
Araştırma faaliyetlerinde bulunma	15	47
Çağdaş gelişmeleri takip etme	2	1

4.6. Kalite Standartları

Dil merkezlerinde gerçekleştirilen uygulamalar ve faaliyetlerin standartlara göre yürütülmesi kurumsal yapının verimliliğinde ve sürdürülebilirliğinde önemli rol oynar. Tablo 6’ya göre vizyon ve misyon ifadelerinde Kalite Standartları teması altında kalite standartlarını sağlama ve uluslararası standartlarda eğitim verme kodları belirlenmiştir. Kalite standartları temasıyla ilgili vizyon bölümlerinde çok sayıda ifade geçmektedir. Kurumların vizyonlarında bu standartlara ilişkin ifadelerin fazla geçmesi kurumların geleceği açısından önemlidir. Üniversitelerin kalite standartlarını koruduklarına ilişkin “tüm çalışmalarında ... üniversitesinin kalite ve standartlarını korur” (T21, T57, T87) ifadesi kullanılırken “kalite odaklı faaliyet ve hizmetleri ile” (T76) tanınan bir kurum olmayı hedeflemektedirler. Kurumlar aynı zamanda uluslararası standartlarda eğitim vermeyi hedeflediklerini “Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programına uygun olarak eğitim ve öğretim faaliyetlerini gerçekleştirmek” (T15, T33, T34, T72, T90, T95), “Türkçe öğretimini uluslararası standartlarda vermek” olarak ifade etmişlerdir. Dil öğretiminde önemli standartlar oluşturan CEFR ölçütlerinin dikkate alındığını “Ulusal ve uluslararası kriterler çerçevesinde Türkçeyi ve diğer dünya dillerini, Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programına uygun olarak öğretmek” (T92), “Dil kursları ve Avrupa Birliği ölçütlerine göre dil sınavları hazırlamak ve düzenlemek” (T64) ifadeleriyle belirtmektedirler.

Tablo 6*Kalite Standartlarına İlişkin Vizyon ve Misyon İfadeleri*

Kalite Standartları	Vizyon	Misyon
Kalite standartlarını sağlama	12	7
Uluslararası standartlarda eğitim verme	28	4

4.7. Toplumsal Sorumluluk

Türkçe öğretimi merkezlerinin dil öğretmekle beraber toplumsal sorumluluklar da üstlendiği görülmektedir. Tablo 7’ye göre Toplumsal Sorumluluk temasında toplumsal kalkınmaya

destek olma, yaşam boyu öğrenmeye katkıda bulunma, yabancı öğrencilerin entegrasyonunu sağlama, çeşitli sektörlerin ihtiyaçlarını karşılama ve sosyokültürel faaliyetler düzenleme başlıkları öne çıkmaktadır. Yürütülen faaliyetleri “toplumun talepleri doğrultusunda faydaya ve ekonomik ürüne dönüştürmeyi” (T39) hedeflemekte ve “üretimini toplum yararına sunarak ulusal ve uluslararası alanda gelişme ve sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlama” (T76) görevini benimsemişlerdir. Vizyonlarına bakıldığında “üreteceği bilgi, teknoloji ve sanat ile öğrencilerini, mezunlarını, çalışanlarını ve toplumu yaşam boyu öğrenmeyle bütünleştiren” Türkçe öğretimi merkezleri “toplumların yaşam boyu eğitim ve gelişme sürecine katkıda bulunmak” (T76) misyonunu üstlenmişlerdir. Yabancı öğrencilerin entegrasyonu bağlamında “yükseköğrenim hayatlarında eğitimlerine kolay bir şekilde devam edebilmelerini” (T77) sağlamaya çalışmaktadırlar. Farklı sektörlerin ihtiyaçlarını karşılamak için “Kamu, özel sektör ve uluslararası kuruluş ve kişiler için, ihtiyaç duydukları alanlarda, ulusal ve uluslararası düzeyde, yabancı dil eğitim programları ve kurslar düzenler” (T21, T57, T97) ifadesi kullanılmıştır.

Tablo 7*Toplumsal Sorumluluğa İlişkin Vizyon ve Misyon İfadeleri*

Toplumsal Sorumluluk	Vizyon	Misyon
Toplumsal kalkınmaya destek olma	1	3
Yaşam boyu öğrenmeye katkıda bulunma	1	6
Yabancı öğrencilerin entegrasyonunu sağlama	3	5
Çeşitli sektörlerin ihtiyaçlarını karşılama	7	
Sosyokültürel faaliyetler düzenleme		2

4.8. Uluslararası İlişkiler

Faaliyet alanı olarak genellikle yabancı öğrencilerle muhatap olan Türkçe öğretimi merkezlerinin uluslararası alandaki yeri de önemlidir. Tablo 8’e göre Uluslararası İlişkiler teması altında Türkiye ile dost insan sayısını artırma, uluslararası ilişkilere katkı sağlama ve uluslararasılaşmayı sağlama başlıkları belirlenmiştir. Kültürel diplomasi açısından merkezler farklı ülkelerden gelen insanların Türkiye ile dostluklarının geliştirilmesini “Türkiye ile dost insan sayısını artırmak Türkiye’ye ve Türk kültürüne yakınlık duyan yabancı dostlar kazanmayı amaçlamaktadır” (T53) şeklinde ifade ederken “Türkiye’nin, içinde bulunduğu bölgenin ve Üniversitemizin uluslararası ilişkilerine katkı sağlamak” (T28, T100) ifadesiyle uluslararası ilişkilere katkı sağlamaya çalıştıklarını belirtirler. Aynı zamanda üniversitelerin uluslararasılaşmasına destek olmayı amaçladıkları “dil öğretimindeki becerileri vasıtasıyla uluslararası öğrencilerin çekim noktası haline gelerek ... Üniversitesinin uluslararasılaşmasına katkı sağlamaktır” (T37) ifadesiyle belirtilmiştir.

Tablo 8*Uluslararası İlişkilere Yönelik Vizyon ve Misyon İfadeleri*

Uluslararası İlişkiler	Vizyon	Misyon
Türkiye ile dost insan sayısını artırma	1	2
Uluslararası ilişkilere katkı sağlama	2	-
Uluslararasılaşmayı sağlama	-	5
Türk ve akraba topluluklarla ilişki kurma	-	2

4.9. Liderlik ve Yönetim

Kurumsal liderlik ve yönetim süreçleri bir kurumun genel işleyişini belirleyen etmenlerin başında gelmektedir. Tablo 9'a göre Liderlik ve Yönetim teması içerisinde kurumsal iş birliği yapma, yeniliğe açık kurum olma, saygın ve lider bir kurum olma ve üniversite vizyonuna uyum sağlama başlıklarıyla ilgili ifadeler kullanılmıştır. Saygın ve lider bir kurum olma hedefinin belirgin olarak öne çıktığı ve birçok dil merkezinin de bunu hedeflediği anlaşılmaktadır. Buna ilişkin “ulusal ve uluslararası düzeyde saygınlığı ve özgünlüğü ile tercih edilen öncü bir kurum olmak” (T12) ve “bilim ve teknolojiye özgün araştırmaları, üst düzey eğitimi, yaratıcı faaliyetleri ve hizmeti ile ulusal ve uluslararası düzeyde öncü, saygın ve lider bir dil öğretim merkezi olmak” (T42, T70, T88, T103) ifadeleri kullanılmıştır. Kurumsal iş birliği bağlamında “ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapma” (T52, T65), “Hem Türkiye’de hem Türkiye dışında faaliyet gösteren dil öğretim merkezleri ile ilişkiler kurarak dil öğretimi konusunda bilgi paylaşımı yapmak” (T34, T90) ifadeleri görülmektedir. Yeniliğe açık kurum olmanın üzerinde de önemle durulmuştur. Yenilikçilik kapsamında “Sürekli kendini geliştiren ve yenileyen bir kurum olma özelliği” (T1) ile “her türlü yeniliğe açık bir kurum olmak” (T5, T28, T31, T96, T100) ve “öğretimde yeni gelişmelere ve uygulamalara ulaşmayı hedeflemektedir” (T18, T34, T90) ifadeleriyle karşılaşılmaktadır.

Tablo 9

Liderlik ve Yönetime İlişkin Vizyon ve Misyon İfadeleri

Liderlik ve Yönetim	Vizyon	Misyon
Kurumsal iş birliği yapma	12	12
Yeniliğe açık kurum olma	17	4
Saygın ve lider bir kurum olma	61	7
Üniversite vizyonuna uyum sağlama	-	2

4.10. Vizyon ve Misyon İfadelerinin Sıklık Analizi

Tablo 10’da vizyon ve misyon beyanlarında en sık kullanılan 5 sözcük belirlenmiştir. Dil ve Türkçe sözcükleri vizyon ve misyon beyanlarında ortak olarak ilk sıralarda bulunmaktadır. Türkçe öğretim merkezlerinin faaliyetleri de dikkate alındığında sık geçen kavramların kurumların içeriğiyle uyumlu olduğu görülmektedir. Türkçe, dil, uluslararası, öğretim, eğitim, Türk, yabancı, araştırma gibi sözcükler Türkçe öğretim merkezlerinin özünü yansıtmaktadır. Şekil 2’de sık kullanılan sözcüklere ilişkin grafik yer almaktadır.

Tablo 10

Vizyon ve Misyon İfadelerinde En Sık Geçen Beş Sözcük

	Sözcükler	f
Vizyon	Dil	127
	Türkçe	75
	Uluslararası	70
	Öğretim	59
	Eğitim	57
Misyon	Türkçe	117
	Dil	114

Türkçe öğretimiyle ilgili unsurlar dikkati çekmektedir. Dil ve kültür hizmetleri kapsamında vizyon ve misyon ifadeleri incelendiğinde Türkçenin yaygınlaştırılması, Türkiye ve Türk kültürünü tanıtmaya, kültür aktarımı, Türkçenin sosyal yaşamda kullanımını artırmak ve kültürlerarası etkileşimi artırmak gibi hizmetler görülmektedir. Türk dili, kültürü ve Türkiye'nin tanınırlığının artırılması sorumluluğunun birçok dil merkezi tarafından üstlenildiği anlaşılmaktadır. Türkçe öğretimi merkezlerinin vizyon ve misyon ifadelerinde dil öğretimi, Türkçe öğretimi, Türkiye ve Türk kültürünü tanıtmaya ilgili unsurları yoğun bir şekilde kullanmaları merkezlerin doğasıyla uyumludur. Türkçe öğretim merkezlerinin misyonları, sadece dil öğretimi ile sınırlı kalmamakta, aynı zamanda kültürel etkileşimi de içermektedir. Bu bağlamda, Türkçe öğretim merkezlerinin, öğrencilerin kültürel gelişimlerini destekleyecek bir eğitim anlayışına sahip olmaları gerektiği ifade edilmektedir. Bu, Türkçenin sadece bir dil olarak değil, aynı zamanda bir kültürel araç olarak öğretilmesi gerektiğini göstermektedir.

Türkçe öğretimi merkezleri her ne kadar uygulama ve araştırma merkezleri olarak kurulmuş olsa da ana hizmet faaliyetleri eğitim ve öğretimle ilgilidir. Daha çok yabancı öğrenciler için Türkçe kursları düzenleyerek eğitim işlevini yerine getirmektedirler. Eğitim-öğretim hizmetleri kapsamında Türkçe öğreticileri yetiştirme, çağdaş bir öğrenme ortamı sunma, teorik ve uygulamanın harmanlandığı eğitim verme ve uzaktan öğretim verme faaliyetlerinin gerçekleştirilmeye çalışıldığı görülmektedir. Türkçe öğreticileri yetiştirme öğrencilere yönelik dolaylı bir hizmet alanıdır. Merkezler çağın koşullarına uygun eğitim-öğretim ortamı oluşturarak derslerin verimli ve etkin geçmesine katkıda bulunmaya çalışmaktadırlar. Öğrenci merkezli eğitim vermek amacıyla değer eğitimi, iletişim becerileri, 21. yy. becerileri, liderlik becerileri öğrencilere kazandırılarak öğrencilere eğitim sürecinde rehberlik etme görevi ve üstlenilmiştir. Bu kazanımlara bakıldığında öğrencilerin dil öğrenmelerinin yanında çok yönlü gelişimlerinin de önemsendiği anlaşılmaktadır.

Merkezler, araştırma ve uygulama merkezi statüsünde oldukları için araştırma süreçleriyle ilgili de vizyon ve misyonları bulunmaktadır. Araştırma ve geliştirme kapsamında dil öğretim yöntemleri geliştirme, akademik araştırmaları destekleme, bilimsel toplantılar düzenleme, araştırma faaliyetlerinde bulunma, çağdaş gelişmeleri takip etme gibi faaliyet alanlarının vizyon ve misyon olarak benimsendiği görülmektedir. Bunlar içerisinde özellikle araştırma ve yayın faaliyetleri Türkçe öğretimi merkezlerinin sadece eğitim veren bir merkez olmasının yanı sıra araştırma merkezi kimliğinin de korunduğunu göstermektedir. Yine öğretim yöntemlerinin geliştirilmesi ve araştırması da sürdürülebilirlik bağlamında önemlidir. Ancak merkezlerin faaliyetlerine bakıldığında araştırma süreçlerinin çok etkin olmadığı ve vizyon ve misyon ifadelerinde geçtiği görülmektedir. Araştırmanın ifade edilmesi gerçek bir hedef olsa da daha prestijli kuruluşların ifadelerini taklit etme eğiliminde olan 'itibar için rekabet' olgusuyla da açıklanabilir (Van Vught, 2008).

Kalite standartları çerçevesinde kalite standartlarını sağlama ve uluslararası standartlarda eğitim verme hedefleri kullanılmıştır. Akreditasyon kuruluşlarının ölçütleri doğrultusunda dil merkezleri kurumsal yapısını düzenleyerek dil öğretiminde uluslararası standartları sağlamaya çalışmaktadırlar. Özellikle dil yeterliklerinin uluslararası düzeyde karşılıklı tanınması için sağlam ve standart bir temel oluşturmayı hedefleyen CEFR (2018) standartları dil

merkezlerinin eğitim süreçlerinin belirlenmesinde önemli role sahiptir. Merkezi bir kontrolden uzak olan yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında bazı standart ve akreditasyon sorunları bulunmaktadır (Demir, 2023). “Bugün TÖMER vb. adlarla faaliyet gösteren kurum, kuruluşlarda dil yeterliliklerine dair belgelendirmelerin geçerliliğinden ve bu geçerliliği sağlayacak ölçme değişmezliklerinin kontrol edilmemiş olmasına, söz konusu kurumlardaki öğretim programlarındaki eşgüdümsüzlükten öğreticilerin standart hizmet öncesi/ hizmet içi eğitim süreçlerden geçmediği gerçekliğine varıncaya kadar birçok noktada standart eksiklikleri söz konusudur” (Demir ve Sayar, 2021, s. 316). Çavuşoğlu ve Işık’ın (2021) çalışmasında, Türkçe öğretim merkezlerinin dil seviyelerini belirleme ve sertifika verme süreçlerinin standartlar çerçevesinde yürütülmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Bu durum, Türkçe öğretim merkezlerinin misyonlarının, öğrencilerin dil yeterliliklerini artırmak ve bu yeterlilikleri uluslararası düzeyde tanınır hâle getirmek olduğunu göstermektedir

Toplumsal sorumluluk teması kapsamında toplumsal kalkınmaya destek olma, yaşam boyu öğrenmeye katkıda bulunma, yabancı öğrencilerin entegrasyonunu sağlama, çeşitli sektörlerin ihtiyaçlarını karşılama ve sosyokültürel faaliyetler düzenleme sorumluluklarının üstlenildiği görülmektedir. YÖKAK’a (2020) göre toplumsal katkı bağlamında sosyal sorumluluk, yükseköğretim kalite güvencesinin önemli bileşenlerinden biridir. Kurumların toplumsal yaşama katkı sunması ve toplumun ihtiyaçlarını gidermesi toplumla olan bağlarının güçlenmesine ve üniversitelerin misyonlarının gerçekleşmesine katkıda bulunmaktadır.

Uluslararası ilişkiler kapsamında vizyon ve misyon ifadeleri incelendiğinde Türkiye ile dost insan sayısını artırmak, uluslararası ilişkilere katkı sağlamak ve uluslararasılaşmayı sağlama hedefleri öne çıkmaktadır. Dil merkezleri yaptığı hizmetlerle üniversitelerin uluslararasılaşmasına katkıda bulunduğu gibi Türkiye’nin uluslararası ilişkilerinin ve diğer ülke vatandaşlarıyla dostluk köprülerinin kurulmasına yardımcı olmaktadır. Türkçe öğretim merkezlerinin vizyon ve misyonlarına bakıldığında uluslararası öğrencilerin hedef kitle olması dolayısıyla uluslararasılaşma ve uluslararası ilişkilerin öne çıktığı görülmektedir. Merkezlerin uluslararasılaşmaya verdikleri önem (Kuzu, 2020; Vural Yılmaz, 2016) çalışmalarlarıyla da örtüşmektedir. King, Case ve Premo’nun (2010) uluslararasılaşma konularına küreselleşme sonucu daha fazla önem atfedilmesi görüşüyle de uyumludur.

Liderlik ve Yönetim teması altında kurumsal iş birliği yapma, yeniliğe açık kurum olma, saygın ve lider bir kurum olma, üniversite vizyonuna uyum sağlama ifadeleri kullanılmıştır. Dil eğitimi alanında saygın ve lider bir kurum hâline gelmenin neredeyse bütün dil merkezleri tarafından vurgulanması dikkate değerdir. Kurumsal anlamdaki gelişim hedefleri öğrenci ve personel açısından olumlu gelişmeler yaratmasının yanı sıra yükseköğretim sistemi açısından da oldukça önemlidir. Kara (2022), paydaşların iş birliğine dayalı olarak şekillendirilen vizyonun, bireysel ve kurumsal düzeyde farkındalığa zemin hazırlayarak dönüşümsel liderlik paradigması için kritik bir işleve sahip olduğunu ifade eder. Kantabutra (2005) tarafından yapılan bir çalışmada, vizyon temelli liderliğin, eğitimdeki dönüşüm süreçlerinde kritik bir rol oynadığı vurgulanmaktadır. Ayrıca vizyonun netliğinin, geleceğe yönelik yönelimi ve ilham verme yeteneği gibi özelliklerinin, okul performansını artırmada etkili olduğu belirtilir. Sırıkgil ve Demirhan (2020) tarafından gerçekleştirilen bir çalışma, liderlerin paylaşılan vizyon ve sorumluluk anlayışının, öğretmenlerin bağlılık düzeylerini artırdığını ortaya

koymaktadır. Bu durum, liderlerin vizyon ve misyon ifadelerini oluştururken, çalışanların katılımını ve bağlılığını artıracak şekilde tasarımlarının önemini göstermektedir. Sonuç olarak, vizyon ve misyon ifadeleri, liderlik uygulamalarının merkezinde yer almakta ve organizasyonların başarısını doğrudan etkilemektedir.

Türkçe öğretim merkezlerinin vizyon ve misyon beyanlarının birbiriyle eşbiçimlilik gösterdiği ve çoğu zaman belirli bir özgünlük taşımadığı belirlenmiştir. Özdem (2011) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, Türkiye'deki tüm devlet üniversitelerinin misyon ve vizyon beyanları incelenmiş ve farklı geçmişlere ve büyüklüklere sahip üniversitelerin, özelliklerini vurgulamadan çok benzer ifadeler kullandıkları tespit edilmiştir. Bu durum, Türkiye'deki üniversitelerin stratejik planlama süreçlerinde bir birbirinden etkilenme eğilimini göstermektedir. Yapılan diğer çalışmalarda da üniversitelerin misyon ve vizyon ifadelerinin birbirine çok benzediği tespit edilmiştir (Arabacı ve Şener, 2014; Efe ve Özer, 2015; Gürbüz vd., 2019; Kara, 2022; Yurdakul Erol ve Şahin, 2016). Farklı ülkelerde yapılan çalışmalar da (Davies, 1986; Larrán vd., 2016; Taiwo vd., 2016) bu duruma benzerlik göstermektedir. Birçok merkezinde benzer veya aynı vizyon ve misyon ifadesinin kullanılması, onların değişime hazır olmalarını veya bunları benimsemelerini zorlaştırır (Beaudoin, 2019; Haque vd., 2016). Bu durum, Türkçe öğretim merkezlerinin misyon ve vizyon beyanlarının yalnızca yasal zorunluluklar çerçevesinde şekillendiğini ve bu beyanların içselleştirilmediğini göstermektedir. Bazı merkezlerin vizyon ve misyonunu hazırlarken diğer merkezlerin ifadelerini olduğu gibi kullanması vizyon ve misyonun kurumsal yapıyla uyumlu hazırlanmadığını, üniversitenin kendine özgü şartlarının yansıtılmadığını ve şekilsel kaldığını akla getirmektedir. Her kurumun bulunduğu şartların ve hedeflerin kendine özgü nitelikler gösterdiği dikkate alındığında stratejik planlamalarda sorunlara sebebiyet vermektedir.

Türkçe öğretim merkezlerinin vizyon ve misyon ifadelerinin birbirinin yerine kullanıldığı ve karıştırıldığı görülmektedir. Vizyon olması gereken ifadelerin misyon olarak belirtildiği veya tam tersi durumlar bulunmaktadır. Bazı merkezlerde de vizyon ve misyon ifadelerinin birleştirilerek tek başlık altında verildiği görülmüştür. Yapılan araştırmalarda benzer durumlar tespit edilmiştir (Allison, 2017; Kantabutra & Avery, 2010). Vizyon ve misyon kavramlarında bir karışıklık olduğu anlaşılmaktadır. Vizyon ve misyonların aynı olması veya birbirinin yerine kullanılması bunların özünün ve işlevinin tam olarak kavranmadığını düşündürmektedir.

Türkçe öğretim merkezlerinin vizyon ve misyonları değerlendirildiğinde üniversitelerin ifadeleriyle uyumlu olduğu, hizmet alanı olan Türkçe öğretimiyle ilgili unsurlara yoğun olarak yer verdiği, birçok merkezin vizyon ve misyonlarının benzer veya aynı olduğu, vizyon ve misyonlar arasında geçişkenliklerin fazla olduğu görülmektedir. Kalite ve akreditasyon süreçlerinin olmaması vizyon ve misyon ifadelerindeki sorunların başında gelmektedir. Ayrıca kurumsal liderlik bağlamında hedeflerin tam olarak içselleştirilmediği ve birbirinden etkilenmelerin olduğu anlaşılmaktadır. Bu sonuçlara göre aşağıdaki öneriler sunulabilir:

- Vizyon ve misyon ifadeleri uzun vadede gerçekçi ve uygulanabilir olmalıdır.
- Türkçe öğretim merkezleri, misyon ve vizyon ifadelerini oluştururken kurumsal kimliklerini yansıtan ve diğer merkezlerden farklılaşan özgün ifadeler kullanmalıdır.

- Kalite standartlarını belirlemek ve akreditasyon süreçlerine dâhil olmak, Türkçe öğretim merkezlerinin misyon ve vizyonlarını daha yapılandırılmış hâle getirebilir.
- Türkçe öğretim merkezlerinin yöneticileri ve çalışanları, kurumsal hedefleri içselleştirecek şekilde eğitilmeli ve yönlendirilmelidir.
- Türkçe öğretim merkezleri, belirli aralıklarla misyon ve vizyon ifadelerini gözden geçirmeli, çağın gereksinimlerine ve eğitimdeki değişimlere uygun olarak güncellemeler yapmalıdır.
- Türkçe öğretimi alanında uluslararası iyi uygulamalar incelenerek misyon ve vizyon oluşturma sürecinde bu standartlardan faydalanılabilir.
- Türkçe öğretim merkezlerinin vizyon ve misyonlarının içselleştirilmesi ve liderlik yapılarının güçlendirilmesi konusunda nitel ve nicel araştırmalar gerçekleştirilmelidir.

Türkçe öğretim merkezlerinin daha özgün, kurumsal kimliği yansıtan ve çağın gerekliliklerini kapsayan vizyon ve misyon ifadeleri oluşturmaları önerilmektedir. Kurumların kendi özgün koşullarına göre bu kapsayıcı çerçeveden yararlanarak vizyon ve misyonlarını güncellemeleri, stratejik planlama süreçlerinin etkinliğini artıracaktır.

Bu kapsamda aşağıdaki örnek misyon ve vizyon ifadeleri kapsayıcı bir çerçeve sunmaktadır:

Örnek Misyon: Merkezimizin misyonu; uluslararası kalite standartları doğrultusunda ve öğrenci merkezli bir anlayışla öğrencilerin Türk dili ve kültürüne ilişkin yeterliklerini geliştirmek, onlara yaşam boyu öğrenme fırsatları sunmak ve kültürlerarası dostluk köprüleri kurmaktır. Bu amaçla çağdaş eğitim teknolojilerini ve yenilikçi yöntemleri kullanarak, bilimsel araştırmalardan yararlanarak Türkçe öğretimine katkıda bulunmak ve yabancı öğrencilerin sosyokültürel entegrasyonunu desteklemek toplumsal sorumluluğumuzdur.

Örnek Vizyon: Vizyonumuz; Türkçe öğretiminde uluslararası düzeyde referans merkezi olmak, yenilikçi teknoloji ve yöntemlerle Türkçenin küresel ölçekte yaygınlaşmasına öncülük eden, kültürlerarası etkileşime üst düzeyde katkı sağlayan, kalite ve akreditasyon süreçlerini içselleştirmiş bir merkez hâline gelmektir.

Kaynakça

- Aib, I., & Shehzad, W. (2023). Defining mission statements in higher education: Towards a genre perspective. *Higher Education Quarterly*, 77(1), 138–157. <https://doi.org/10.1111/HEQU.12378>
- Allen, K.-A., Kern, M. L., Vella-Brodrick, D., & Waters, L. (2018). Understanding the priorities of Australian secondary schools through an analysis of their mission and vision statements. *Educational Administration Quarterly*, 54(2), 249–274. <https://doi.org/10.1177/0013161X18758655>
- Allison, J. (2017). A vision statement taxonomy: Linking strategic management, strategic communication, and organizational culture. *Global Journal of Management and Marketing*, 1(2), 1–19. https://www.igbr.org/wp-content/uploads/2018/01/GJMM_Vol_1_No_2_2017.pdf

- Anthony, S. O. (2012). Influence of vision and mission statement on organizational effectiveness: an appraisal of a private sector experience in Nigeria. *The Pacific Journal of Science and Technology*, 13(1), 389-397.
- Arabacı, İ. B., & Şener, G. (2014). Üniversitelerin misyon ifadelerinin tematik olarak incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(2), 701–716.
- Ateş, A. (2016). Türkiye’deki limanların internet sitelerinde yer alan misyon ve vizyon beyanlarının verimlilik odaklı içerik analizi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(34), 401–415.
- Bakır, S. (2014). Yabancılara Türkçe öğretim merkezleri ve Atatürk Üniversitesi Dil Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (DİLMER). *A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 51, 435–456.
- Bart, C. K. (1997). Sex, lies and mission statements. *Business Horizons*, 9–18. <https://papers.ssrn.com/abstract=716542>
- Beaudoin, M. F. (2019). Distance education leadership reconsidered. In M. G. Moore & W. C. Diehl (Eds.), *Handbook of distance education* (4th ed., pp. 323–335). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315296135-26>
- Betz, F. (2010). *Yönetim stratejisi: Stratejik yönetim ve enformasyon teknolojisi*. TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları. https://books.google.com/books/about/Y%C3%B6netim_stratejisi.html?hl=tr&id=RRhUMwEACAAJ
- Brătianu, C., & Bălănescu, G. V. (2008). Vision, mission and corporate values: A comparative analysis of the top 50 U.S. companies. *Management & Marketing*, 3(3), 19–38.
- Bryson, J. M. (2004). *Strategic planning for public and nonprofit organizations: A guide to strengthening and sustaining organizational achievement*. Jossey-Bass.
- Campagna, C., & Fernandez, T. (2007). A comparative analysis of the vision and mission statements of international environmental organisations. *Environmental Values*, 16(3), 369–398.
- CEFR. (2018). *Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment companion volume with new descriptors*. Council of Europe.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (2nd ed.). Sage Publications.
- Çavuşoğlu, R., & Işık, A. D. (2021). Türkçe öğretim merkezlerinin (TÖMER) ölçme ve değerlendirme süreçleri. *Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 6(2), 291–315. <https://doi.org/10.29250/sead.958711>
- David, F. R., & David, F. R. (2003). It’s time to redraft your mission statement. *Journal of Business Strategy*, 24(1), 11–14.

- Davies, G. K. (1986). The importance of being general: Philosophy, politics and institutional mission statements. In J. C. Smart (Ed.), *Higher education: Handbook of theory and research* (pp. [sayfa numaraları belirtilmemiş]). Agathon Press.
- De Jager, G. (2011). Missions on the move: University systems in England, New York State and California. *Higher Education Management & Policy*, 23(1), 1–23.
- Demir, T. (2023). Uluslararası öğrenci hareketliliğinde Türkiye'nin yeri ve Türkçeye etkileri. *International Journal of Language Academy*, 11(5), 299–317.
- Demir, T., & Sayar, E. (2021). Türkçenin yabancı/ikinci dil olarak öğretiminde akreditasyon ihtiyacına yönelik bir inceleme. *International Journal of Language Academy*, 9(3), 310–329.
- Desmidt, S., Prinzie, A., & Decramer, A. (2011). Looking for the value of mission statements: A meta-analysis of 20 years of research. *Management Decision*, 49(3), 468–483.
- Dumanig, F. P., & Symaco, L. P. (2020). Internationalisation of higher education in Malaysia and the Philippines: A comparative analysis of mission and vision statements of selected universities. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 43(2), 154–166. <https://doi.org/10.1080/01434632.2020.1735401>
- Efe, I., & Özer, O. (2015). A corpus-based discourse analysis of the vision and mission statements of universities in Turkey. *Higher Education Research & Development*, 34(6), 1110–1122. <https://doi.org/10.1080/07294360.2015.1070127>
- Erçelik, M. A. (2014). *Kamu kurumlarında stratejik plan üzerine karşılaştırmalı bir inceleme* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Etzkowitz, H., Webster, A., Gebhardt, C., & Terra, B. R. C. (2000). The future of the university and the university of the future: Evolution of ivory tower to entrepreneurial paradigm. *Research Policy*, 29(2), 313–330. [https://doi.org/10.1016/S0048-7333\(99\)00069-4](https://doi.org/10.1016/S0048-7333(99)00069-4)
- Giusepponi, K., & Tavoletti, E. (2018). Vision and mission statements in Italian universities: Results of an empirical investigation on strategic orientation. *Journal of the Knowledge Economy*, 9(1), 301–328. <https://doi.org/10.1007/s13132-015-0343-7>
- Gurley, D. K., Peters, G. B., Collins, L., & Fifolt, M. (2015). Mission, vision, values, and goals: An exploration of key organizational statements and daily practice in schools. *Journal of Educational Change*, 16(2), 217–242. <https://doi.org/10.1007/s10833-014-9229-x>
- Gürbüz, F. G., Ergun, H. S., Dülger Taşkın, M., & Samur Teraman, S. B. (2019). Stratejik planların söylemleri: Üniversiteler arasındaki kurumsal eşbiçimselliğin keşfi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(2), 639–665. <https://doi.org/10.16953/deusosbil.444739>

- Haque, M. D., TitiAmayah, A., & Liu, L. (2016). The role of vision in organizational readiness for change and growth. *Leadership & Organization Development Journal*, 37(7), 983–999. <https://doi.org/10.1108/LODJ-01-2015-0003>
- Hitt, M. A., Ireland, R. D., & Hoskisson, R. E. (2017). *Strategic management: Competitiveness & globalization concepts* (12th ed.). Cengage Learning.
- Kantabutra, S. (2005). Improving public school performance through vision-based leadership. *Asia Pacific Education Review*, 6(2), 124–136. <https://doi.org/10.1007/BF03026780>
- Kantabutra, S., & Avery, G. C. (2010). The power of vision: Statements that resonate. *Journal of Business Strategy*, 31(1), 37–45. <https://doi.org/10.1108/02756661011012769>
- Kara, M. (2022). Open and distance learning vision of higher education institutions in Turkey: Implications for leadership. *Open Praxis*, 14(1), 14–26. <https://doi.org/10.55982/openpraxis.14.1.480>
- Keeler, G. R. (2020). Establishing your vision, mission, and strategy. In *Strategic planning for success* (pp. 15–18). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-030-46812-5_3
- Kılıç, M. (2010). Stratejik yönetim sürecinde değerler, vizyon ve misyon kavramları arasındaki ilişki. *Sosyoekonomi*, 13(13), 81–97.
- King, D., Case, C., & Premo, K. (2010). Current mission statement emphasis: Be ethical and go global. *Academy of Strategic Management Journal*, 9(2), 71–87.
- Kosmützky, A., & Krücken, G. (2015). Sameness and difference: Analyzing institutional and organizational specificities of universities through mission statements. *International Studies of Management & Organization*, 45(2), 137–149. <https://doi.org/10.1080/00208825.2015.1006013>
- Kunt, Ş. (2012). *Türkiye’de üniversitelerin stratejik planlarındaki misyon, vizyon ve stratejik amaçların içerik analizi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çukurova Üniversitesi.
- Kuzu, Ö. H. (2020). “Dünya çapında üniversiteler” bağlamında misyon-vizyon üzerine karşılaştırmalı bir çalışma. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 10(1), 8–23. <https://doi.org/10.5961/jhes.2020.363>
- Larrán, M., Herrera, J., & Andrades, F. J. (2016). Measuring the linkage between strategies on sustainability and institutional forces: An empirical study of Spanish universities. *Journal of Environmental Planning and Management*, 59(6), 967–992. <https://doi.org/10.1080/09640568.2015.1050485>
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Sage Publications.
- Mchatton, P. A., Bradshaw, W., Gallagher, P. A., & Reeves, R. (2011). Results from a strategic planning process: Benefits for a nonprofit organization. *Nonprofit Management and Leadership*, 22(2), 233–249. <https://doi.org/10.1002/nml.20051>
- McNamara, C. (2008). *Basics of developing mission, vision and values statements*. Authenticity Consulting Llc.

- Mintzberg, H. (1994). The fall and rise of strategic planning. *Harvard Business Review*, 72(1), 107–114.
- Morphew, C. C., & Hartley, M. (2006). Mission statements: A thematic analysis of rhetoric across international type. *The Journal of Higher Education*, 77(3), 456–471.
- Ocak, M., Murat, G., & Nejat, H. B. (2016). Türk savunma sanayi firmaları vizyon ve misyon ifadelerinin içerik analizi. *Yönetim ve Ekonomi*, 23(2), 503–518. <https://doi.org/10.18657/yecbu.83864>
- Oghojafor, B. E. A., Olayemi, O. O., & Okonji, P. S. (2011). Enhancing organization's performance through effective vision and mission. *Chinese Business Review*, 10(11), 1071–1075.
- Olusola, S. A., Oluseye, O. O., Saviour, U. M., Joy, K., Daramola, I., Ayomiposi, O., Adebanke Olusola, S., Iember, K. J., & Ayomiposi, D. O. (2022). A content analysis of the vision and mission statements of top ten leading universities in Africa. *Cogent Education*, 9(1), Article 2143648. <https://doi.org/10.1080/2331186X.2022.2143648>
- Özdem, G. (2011). An analysis of the mission and vision statements on the strategic plans of higher education institutions. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 11(4), 1887–1894.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research & evaluation methods* (3rd ed.). Sage Publications.
- Powers, E. L. (2012). Organizational mission statement guidelines revisited. *International Journal of Management & Information Systems*, 16(4), 281–290.
- Raynor, M. E. (1998). That vision thing: Do we need it? *Long Range Planning*, 31(3), 368–376. [https://doi.org/10.1016/S0024-6301\(98\)80004-6](https://doi.org/10.1016/S0024-6301(98)80004-6)
- Sırıklığıl, R., & Demirhan, G. (2020). The installed between leadership capacity and organizational commitment in educational institutions. *Osmangazi Journal of Educational Research*, 7(1), 105–126.
- Taiwo, A. A., Lawal, F. A., & Agwu, M. E. (2016). Vision and mission in organization: Myth or heuristic device? *The International Journal of Business & Management*, 4(3), 127–134. <https://ssrn.com/abstract=3122445>
- Taş, M. A., Çiçek, H., & Yastıoğlu, S. (2019). Misyon, vizyon ve amaçlar bağlamında geleceğe bakış: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi stratejik plan çalışmaları örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6(2), 544–562.
- Ülgen, H., & Mirze, S. K. (2010). *İşletmelerde stratejik yönetim*. Beta Yayıncılık.
- Van Vught, F. (2008). Mission diversity and reputation in higher education. *Higher Education Policy*, 21(2), 151–174.

- Vural Yılmaz, D. (2016). Türkiye’deki devlet üniversitelerinde uluslararasılaşma süreci: Stratejik planlar üzerinden bir değerlendirme. *Suleyman Demirel University The Journal of Faculty of Economics and Administrative Sciences*, 21(4), 1191–1212.
- Waas, T., Verbruggen, A., & Wright, T. (2010). University research for sustainable development: Definition and characteristics explored. *Journal of Cleaner Production*, 18(7), 629–636.
- Yurdakul Erol, S., & Şahin, G. (2016). A comparative analysis of strategic plans of forestry faculties in Turkey. *Journal of the Faculty of Forestry Istanbul University*, 66(2), 497–512. <https://doi.org/10.17099/jffiu.76967>
- YÖKAK. (2020). *YÖKAK alt ölçütler rehberi*. <https://www.yokak.gov.tr/documents/national-doc/Ek7AltOlcutlerRehberi.pdf>
- Yükseköğretim Kurulu. (2024). *Türkiye yükseköğretim istatistikleri*. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı. <https://istatistik.yok.gov.tr/>

Makaleye Katkı Oranı Beyanı: 1. yazar katkı oranı: %100
Çıkar Çatışması Beyanı: Herhangi bir çıkar çatışması yoktur.
Etik Beyanı: Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi”nde belirtilen kurallara uyulduğunu, “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler”e dayalı hiçbir işlem yapılmadığını ve etik ihlallerde tüm sorumluluğun makale yazarına ait olduğunu beyan ederim.
Finansal Destek veya Teşekkür Beyanı: Bu çalışma için herhangi bir kurumdan finansal destek alınmamıştır.
Etik Kurul İzni Beyanı: Araştırma etik kurul izni gerektirmemektedir.
Veri Kullanılabilirliği Beyanı: Bu çalışma sırasında oluşturulan veya analiz edilen veriler, talep üzerine yazarlardan temin edilebilir.
Yapay Zekâ Kullanımı Beyanı: Yazma yardımı için yapay zekânın kullanılmadığını beyan ederiz.
Telif Hakları Beyanı: “Uluslararası Türkçe Öğretimi Araştırmaları Dergisi”nde yayımlanan çalışmalar Creative Commons Atıf-Ticari Olmayan 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

Extended Abstract

According to Bakır (2014), Turkish language teaching centers, which function as application and research centers in higher education institutions, have undertaken the duty of laboratories where contemporary language teaching methods and techniques are developed, educational activities are comparatively examined, and academic studies are conducted to solve problems. In recent years, Turkish Language Teaching Centers have gained institutional identity and carried out their activities in line with specific plans, so the importance of the vision and mission of these centers has become evident. The effectiveness of Turkish language teaching centers is shaped in line with the vision and mission they define.

The examination of the vision and mission statements of Turkish language teaching centers contributes to the analysis their institutional structures and supports the development of their practices and activities. Such analysis systematically evaluates the clarity of the institutions' strategic goals, the consistency of educational goals, and the alignment with stakeholder expectations. It also strengthens institutional identity by enhancing a sense of belonging and transparency. This study aims to thematically examine the vision and mission statements related to Turkish language teaching in higher education institutions in Türkiye and to determine the word frequencies in these statements.

It is important to analyze these statements because the concepts of mission and vision reflect the critical values and goals of an institution (Raynor, 1998). Many studies have shown that vision and mission statements have a positive effect on the effectiveness of institutions (Brătianu and Bălănescu, 2008; Oghojafor et al., 2011; Anthony, 2012). Several studies have also examined the vision and mission of higher education institutions (Aib & Shehzad, 2023; Dumanig & Symaco, 2020; Efe & Özer, 2015; Giusepponi & Tavoletti, 2018; Kara, 2022; Kunt, 2012; Kuzu, 2020; Olusola et al., 2022; Özdem, 2011; Taş, Çiçek, & Yastioğlu, 2019; Yurdakul Erol & Şahin, 2016). Since there is no study specifically examining the institutional vision and mission of Turkish language teaching centers in the literature, our study is expected to contribute to the field.

This research was designed as a document analysis study to examine the vision and mission of higher education institutions in Turkish language teaching. The document analysis technique was used for data collection. The data consist of the vision and mission statements of the language/Turkish teaching centers of state and foundation universities in Türkiye. An attempt was made to reach all centers affiliated with higher education institutions in Türkiye; however, centers whose vision and mission statements could not be reached were excluded from the scope. To examine the vision and mission statements of the centers, institutional websites were reviewed, and the vision and mission statements of 107 centers were included in the analysis while others were not used due to reasons such as the absence of vision-mission statements, the absence of a unit's website, and inaccessibility of the web page. Content analysis method, a common qualitative research method, was used in the analysis of the data obtained through documents. The data were analyzed using the MaxQDA program. The reliability of the findings was ensured by using Lincoln and Guba's criteria (1985), including in-depth descriptions of the codes, direct quotations from the statements, and the reflection of the researcher.

The research reveals that the vision and mission statements of language centers focus on language teaching, language and culture services, education-training services, student-centeredness, research and development, quality standards, social responsibility, international relations, leadership, and management. In this sense, the statements reflect both the goals (short-, medium-, and long-term) and the design of the institutional structure. The prominent elements in the vision and mission statements are consistent with those of universities in Türkiye. In line with the studies on the vision and mission of universities in Türkiye (Efe & Özer, 2015; Kuzu, 2020; Özdem, 2011), Turkish language teaching centers seem to be interested in similar concepts. Other studies have also found that the mission and vision

statements of universities are very similar to each other (Arabacı & Şener, 2014; Efe & Ozer, 2015; Gürbüz et al., 2019; Kara, 2022; Yurdakul Erol & Şahin, 2016). International studies (Davies, 1986; Larrán et al., 2016; Taiwo et al., 2016) report similar findings, too. It is observed that the vision and mission statements of Turkish language teaching centers are sometimes used interchangeably. In some cases, statements that should be defined as vision are presented as mission, and vice versa.

When the vision and mission of Turkish language teaching centers are evaluated overall, it can be argued that they are largely aligned with the statements of universities; they strongly include elements related to Turkish language teaching as their core service area; many centers have similar or identical statements; and there is considerable overlap between vision and mission concepts. The lack of quality and accreditation processes appears to be one of the main problems in vision and mission statements. In addition, it is understood that the goals are not fully internalized in the context of institutional leadership, and there are strong similarities and interactions between them.